
OVERLEG OPENBAAR ONDERWIJS

160125 nota onderwijsverstrekkers – openbaar onderwijs

1 SITUERING

Na de hoorzitting in het Vlaams Parlement op 18 juni 2015 gaf de Stuurgroep Publiek Onderwijs¹ de start van de 2de fase in het overleg rond het openbaar onderwijs.

De vijf thematische werkgroepen² kwamen sindsdien 2 of 3 keer samen. De Stuurgroep evalueerde op 23 november 2015 de resultaten van de werkgroepen en maakte de afspraak dat elke betrokken organisatie tegen 17 december een eigen nota uitwerkt met concrete voorstellen op basis van het werk van de werkgroepen.

Op basis van deze nota's is een gemeenschappelijke tekst opgemaakt door een schrijfwergroep die samenkwam op 5 januari 2016. Deze tekst werd vervolgens voorgelegd aan de bestuursorganen van het GO!, OVSG en POV.

2 LEERPLANNEN

2.1 INLEIDING

Uitgangspunt is het garanderen van een kwalitatief en coherent aanbod. Het waarborgen van continuïteit en doorlopende pedagogische lijnen vormen een belangrijk aandachtspunt. Een goede afstemming en vlotte doorstroming zijn cruciaal om elk kind, elke leerling en elke cursist optimale onderwijs- en ontwikkelingskansen te bieden. Verbindend werken over de verschillende onderwijsniveaus en –vormen heen is noodzakelijk om deze samenhang te waarborgen.

Om dit te realiseren wordt werk gemaakt van gemeenschappelijke leerplannen. Dit zal gefaseerd moeten gebeuren gezien het werkvolume dat hiermee gepaard gaat.

Concreet zal worden gewerkt aan de realisatie van een aantal gemeenschappelijke leerplannen. Anderzijds wordt werk gemaakt van concrete afspraken op het vlak van leerplanconcept en modaliteiten.

Er wordt tevens in beleidsoverleg voorzien inzake het dossier over de onderwijskwalificaties.

---

¹ Voorzitters en leidinggevenden van GO!, OVSG en POV: Eddy Baldewijns, Raymonda Verdyck, Katrien Schryvers, Patriek Delbaere, Inga Verhaert, Patrick Weyn

² Opleidingsaanbod, leerplannen, personeel en rechtspositie, neutraliteit en pedagogisch project, structuur

2.2 SAMENWERKING ROND CONCRETE LEERPLANNEN

- In oktober 2015 werd een inventaris gemaakt van de leerplannen die herwerkt worden of waarbij de intentie tot herwerking werd aangegeven. De samenwerkingen die hierrond reeds tot stand kwamen, worden ondersteund en verder gezet. In februari 2016 starten GO!, OVSG en POV het overleg over de ontwikkeling van het leerplan Sportwetenschappen 3de graad ASO. Dit leerplan wordt in principe ingediend tegen januari 2017.
- Daarnaast start het overleg rond de leerplannen Aardrijkskunde en Natuurwetenschappen 3de graad TSO/KSO i.v.m. de implementatie van de nieuwe eindtermen in leerplannen en lessentabellen.
- De bestaande samenwerking binnen het volwassenenonderwijs wordt verder bestendigd.

2.3 SAMENWERKING OP HET VLAK VAN LEERPLANCONCEPT EN MODALITEITEN

- In maart 2016 worden de randvoorwaarden en praktische modaliteiten afgesproken die nodig zijn om te komen tot een structurele samenwerking rond leerplannen. Het gaat o.m. over de samenstelling van leerplancommissies, het tijdsplan voor leerplanontwikkeling, het aantal overlegmomenten, de taakverdeling tussen de leden van de leerplancommissie, de afspraken rond het indienen van het leerplan.
In het overleg worden alle niveaus en vormen meegenomen.
- In april 2016 start – eveneens met het oog op een structurele samenwerking – het overleg over een gemeenschappelijk concept 'leerplan'. Dit zal o.m. gebeuren op basis van een analyse van de bestaande leerplannen, maar ook op basis van de eisen waaraan toekomstige leerplannen moeten voldoen.
- Vanaf het ogenblik dat er een gemeenschappelijk leerplanconcept is ontwikkeld, worden alle nieuwe leerplannen voor het publiek onderwijs gezamenlijk ontwikkeld. Als streefdatum wordt vooropgesteld om dit waar te maken met ingang vanaf het schooljaar 2016-2017.

2.4 BELEIDSOVERLEG INZAKE ONDERWIJSKWALIFICATIES

In september 2015 gaan de betrokken organisaties een gezamenlijk engagement aan om onderwijskwalificaties uit te werken. Het beleidsoverleg wordt gevoerd met alle onderwijsverstrekkers samen, ook met Katholiek Onderwijs. Er wordt van start gegaan met 4 dossiers. Dit moet resulteren in een methodologie voor de ontwikkeling van onderwijskwalificatiedossiers.

De gebundelde expertise van de betrokken onderwijspartners vormt een meerwaarde voor het welslagen van de uitbouw van dit concept zonder dat de eigenheid en de pedagogische vrijheid van elke onderwijsverstrekker in het gedrang komt.

De officiële onderwijsverstrekkers werken met het oog op de versterkte samenwerking in dit dossier naar een gemeenschappelijk gedragen standpunt.

3 OPLEIDINGSAANBOD EN PLANIFICATIE

3.1 INLEIDING

Uitgangspunt is dat de geïntensiveerde samenwerking mogelijkheden biedt om een verhoogde dekkingsgraad van het officieel onderwijs te realiseren.

De samenwerking situeert zich op het vlak van afstemming met betrekking tot capaciteit en programmatie.

3.2 VOOR HET SECUNDAIR ONDERWIJS

3.2.1 OVERLAPPINGEN EN HIATEN ZICHTBAAR MAKEN

GO!, OVSG en POV hebben een ruwe inventaris gemaakt van het onderwijsaanbod van de publieke onderwijsverstrekkers. Deze dient verfijnd te worden tot op studierichtingsniveau. Hieraan dienen de leerlingenaantallen per studierichting toegevoegd te worden. Eventueel kan dit gebeuren met de hulp van het departement onderwijs.

Op basis van deze inventaris zullen overlap en hiaten zichtbaar gemaakt worden. Om te bepalen wanneer er overlap is, moeten ook de leerlingenaantallen mee in rekening gebracht worden. Immers, wanneer er voldoende leerlingen beschikbaar zijn voor een bepaalde studierichting, kan het verantwoord zijn om in een bepaalde regio een dubbel aanbod te handhaven.

Vervolgens worden concrete voorstellen uitgewerkt om regionaal te komen tot het wegwerken van overlap en het invullen van hiaten.

3.2.2 PROGRAMMATIES

Momenteel zijn er alleen nog vrije programmaties mogelijk, maar de modernisering van het secundair onderwijs zal vermoedelijk leiden tot een reductie van studierichtingen. We gaan er van uit dat het terug mogelijk zal zijn om structuuronderdelen te programmeren wanneer de matrix gekend is.

Met het oog op de toekomstige situatie richten GO!, OVSG en POV regionale planificatiecommissies en een centrale planificatiecommissie op. Wanneer in de regionale commissies geen consensus wordt bereikt, worden dossiers voorgelegd aan de centrale planificatiecommissie. In zoverre er in de regionale commissies wel een consensus wordt bereikt, wordt deze voorgelegd aan de centrale planificatiecommissie die nagaat of er geen interregionale conflicten zijn en hierover feedback geeft aan de schoolbesturen in functie van hun indiening. Enkel de dossiers die de goedkeuring van de centrale planificatiecommissie genieten, worden in de VLOR gesteund.

3.2.3 CAPACITEIT

De capaciteitsmonitor toont aan dat de demografische groei de eerstvolgende jaren blijft, tevens stijgt de capaciteitsdruk in de secundaire scholen. We gaan het engagement aan om in overleg te gaan in verband met de ontwikkelingen met betrekking tot capaciteit in de diverse regio's.

3.3 VOOR HET SECUNDAIR VOLWASSENENONDERWIJS

3.3.1 OVERLAPPINGEN EN HIATEN ZICHTBAAR MAKEN

Naar analogie met het secundair onderwijs zal een gelijkaardige inventaris opgemaakt worden voor de opleidingen in het volwassenenonderwijs waardoor overlappingen en hiaten zichtbaar moeten worden. Ook voor het volwassenenonderwijs zullen concrete voorstellen uitgewerkt worden om regionaal te komen tot het wegwerken van overlap en het invullen van hiaten.

3.3.2 THEMATISCH

In relatie met de conceptnota 'Samen tegen schooluitval' wordt de problematiek van ongekwalificeerde uitstroom en heroriëntering gezamenlijk verkend, teneinde gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen om aan deze problematiek tegemoet te komen. Daartoe wordt een overleggroep opgericht die uitgaat van de complementariteit van volwassenenonderwijs met het leerplichtonderwijs.

3.3.3 BELEID

Inzake visie- en standpuntbepaling over de rol van het volwassenenonderwijs in HBO5 en de lerarenopleiding wordt overleg gepleegd.

3.4 VOOR HET BUITENGEWOON ONDERWIJS (ZOWEL BASIS ALS SECUNDAIR)

Ook voor deze onderwijsvorm zal een aantal concrete samenwerkingen worden opgezet. Die zijn thematisch en beleidsmatig van aard.

We maken binnen diverse regionale contexten afspraken tussen schoolbesturen van openbare onderwijsverstrekkers inzake het begeleiden van GON-leerlingen en de waarborgregeling in het openbaar basis- en secundair onderwijs door scholen van het officieel onderwijs.

Er wordt overleg gepleegd inzake visie- en standpuntbepaling over het leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs. Regionaal wordt onderzocht op welke manier ter zake kan worden samengewerkt.

Waar nodig kunnen de inventarissen door Agodi verder worden gespecificeerd tot op het laagst mogelijke niveau (structuuronderdeel).

4 DECREET RECHTSPOSITIE / PERSONEELSBELEID

4.1 INLEIDING

Uitgangspunt is dat het de mensen zijn die “school maken”. De directie en het hele schoolteam staan garant voor de geboden onderwijskwaliteit, waken er over dat de schoolomgeving een veilige leeromgeving is waar leerlingen alle kansen krijgen om hun talenten te ontplooiën en uit te groeien tot kritische en verantwoordelijke burgers.

De demografische groei én de vergrijzing van het lerarenkorps brengen mee dat de volgende 15 jaar veel nieuwe leerkrachten nodig zijn. Daarnaast is het een belangrijke opdracht als goed werkgever op te treden, werk te maken van een degelijk HR-beleid, werk te maken van continue professionalisering. Het bundelen van de krachten op al deze terreinen betekent een belangrijke meerwaarde voor de personeelsleden en voor de onderwijskwaliteit.

Naast deze aspecten is het belangrijk dat ook decretaal wat de rechtspositie van de personeelsleden betreft naar afstemming wordt toegewerkt. Dit bevordert de mogelijkheden tot samenwerking en verhoogt de inzetbaarheid over de onderwijsverstrekkers van het officieel onderwijs heen.

4.2 PERSONEELSBELEID

We nemen een engagement om in het kader van aanvangsbegeleiding en professionalisering en nascholing tot meer samenwerking te komen door te werken naar een gezamenlijk en afgestemd aanbod. Gemeenschappelijke modules worden uitgewerkt die een meerwaarde hebben tegenover het individuele aanbod.

4.3 DECREET RECHTSPOSITIE

Mobiliteit van personeelsleden wordt beïnvloed door een aantal inhoudelijke aspecten. Daarnaast vormen een aantal elementen in de rechtspositie een belemmering voor de mobiliteit van het personeel. Gegeven deze belemmeringen moet het toch mogelijk zijn om mobiliteit te verhogen binnen de scholengemeenschap en/of

het samenwerkingsverband³. Analyse van het Decreet Rechtspositie voor het GO! en het gesubsidieerd officieel onderwijs leiden tot volgende vaststellingen; er zijn onder meer:

- verschillende statuten en arbeidsreglementen;
- verschillende aanstellingsprocedures naargelang het wetgevende kader waarbinnen men opereert;
- verschillen in de benoemingsvoorwaarden (anciënniteitsregels...);
- verschillende modaliteiten voor bepaalde personeelsbewegingen (affectatie...).

We engageren ons om toch al stappen te zetten om de mobiliteit te verhogen:

- Om aanspraak te kunnen maken op een vaste benoeming zou voor alle scholen van het officieel onderwijs dan kunnen gelden, dat de inrichtende macht kan beslissen om voor de vereiste dienstanciënniteit (720 dagen) ook de anciënniteit in aanmerking te nemen die in één van de andere scholen van de scholengemeenschap en/of het samenwerkingsverband werd opgebouwd (de inrichtende macht kan vragen dat minimaal 360 dagen bij háár werden gepresteerd);
- Een personeelslid dat boventallig wordt in een school die deel uitmaakt van een netoverschrijdende scholengemeenschap en/of het samenwerkingsverband van het officieel onderwijs, zou een reffectatie of wedertewerkstelling naar een school van een ander net binnen die scholengemeenschap niet langer kunnen weigeren;
- Er zou een ruimere inzetbaarheid mogelijk zijn binnen de instellingen van een netoverschrijdende scholengemeenschap en/of samenwerkingsverband van het officieel onderwijs;
- Het opbouwen van rechten voor TADD en vaste benoeming voor alle instellingen van de netoverschrijdende scholengemeenschap en/of samenwerkingsverband van het officieel onderwijs zou versoepeld kunnen worden. In het samenwerkingsverband worden afspraken gemaakt met betrekking tot profielen, selecties en de opvolging van starters.
- In alle scholen van het publiek onderwijs kunnen voortaan personeelsleden worden geaffecteerd aan een andere school van het samenwerkingsverband zonder voorafgaande toestemming van het personeelslid.
- In alle scholen van het publiek onderwijs wordt de overplaatsing in het belang van de dienst mogelijk.

5 NEUTRALITEIT EN PEDAGOGISCH PROJECT

Elke school uit het publiek onderwijs moet voldoen aan volgende kenmerken:

- Openbaar karakter: ingericht door de overheid of een openbaar bestuur
- Gebondenheid aan artikel 24 van de Grondwet:
  - o Niet-confessionele scholen
  - o Keuze uit verschillende erkende levensbeschouwelijke vakken;
  - o Werken met leermeesters (BaO) en leraren (SO) die specifiek zijn aangesteld voor deze levensbeschouwelijke vakken.
- Met betrekking tot de inhoudelijke positionering:
  - o Officiële scholen vertrekken niet vanuit één levensbeschouwing en zijn levensbeschouwelijk niet-preferentieel;

---

³ We nemen het begrip 'scholengemeenschap' nog op in de tekst in afwachting van de realisatie van nieuwe samenwerkingsverbanden.

- Officiële scholen zijn actief pluralistische scholen met een open karakter: verscheidenheid wordt positief erkend en aangegrepen om het samenleven vorm te geven;
- De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de Universele Verklaring van de Rechten van het Kind zijn het uitgangspunt in ons onderwijs;
- Gemeenschappelijke eindtermen als richtinggevend kader, gedefinieerd door de overheid: deze inhouden bieden een richtinggevende ondergrens ten aanzien van andere benaderingen.
- Gemeenschappelijke leerplannen

Deze elementen betreffen enerzijds positieve inhoudelijke keuzes, en anderzijds zaken waar alle publieke onderwijsverstrekkers vanuit het wetgevende kader toe gebonden zijn. Wat de grondwettelijke bepaling betreft, beschikt elk van de publieke onderwijsverstrekkers over geëigende toezichtskaders die de afdwingbaarheid waarborgen. De rechterlijke macht waakt hierover.

Een verdere uitwerking van deze elementen schept mogelijkheden om vanuit de bestaande diversiteit de eigenheid van het publiek onderwijs te versterken. Vertaling en concretisering van de invulling gebeurt rekening houdend met lokale, regionale contexten.

6 BESTUURLIJK MODEL

6.1 INLEIDING

Uitgangspunt is de versterking van het officiële onderwijslandschap, waarbij ieder zijn eigenheid kan behouden. Een nieuwe, bijkomende publiekrechtelijke rechtsvorm creëren is hiervoor niet wenselijk.

Schoolbesturen moeten kunnen samenwerken met of zonder beheersoverdracht. Om dit mogelijk te maken wordt gestreefd naar het ontwikkelen van verschillende modellen. Deze modellen streven naar een verankerde samenwerking. De afspraken hiervoor worden regionaal bepaald.

Iedere partner engageert er zich evenwel toe om de samenwerking tussen de officiële onderwijsverstrekkers in alle regio's te stimuleren en als evidentie naar voor te schuiven.

De duur van de overeenkomsten kan naargelang het thema verschillend zijn. Er zijn naast afspraken op middellange termijn ook langdurige afspraken mogelijk. Er kan daartoe worden voorzien in een groeipad.

Teneinde een versterkte samenwerking te realiseren worden concrete stappen voorgesteld op het vlak van inhoudelijke samenwerking en op het vlak van bestuurlijke samenwerking.

De uitgewerkte modellen zullen uitgetest worden in 'pilotprojecten' waarin ook andere thema's (bijvoorbeeld 'personeel' worden meegenomen).

6.2 INHOUDELIJKE SAMENWERKING

Er worden samenwerkingsverbanden opgezet rond een aantal concrete dossiers⁴, zoals bijvoorbeeld:

- M-decreet : in functie van een verdere uitrol van het M-decreet, wordt samenwerking opgezet rond expertisedeling gewoon – buitengewoon onderwijs. Over de aanwending van de middelen inzake GON en de prewaarborgregeling worden afspraken gemaakt.

---

⁴ Een aantal van deze dossiers wordt nog verdergaander geconcretiseerd onder D. aanbod en planificatie.

- Duaal leren: gezamenlijk uitwerken van projecten. Expertise-uitwisseling, maken van gemeenschappelijke afspraken inzake opvolging en beleidsvoering. Techno+ kan hier als gemeenschappelijk platform dienen.
- Volwassenenonderwijs: regionale proeftrajecten volwassenenonderwijs om een breed dekkend aanbod te realiseren zodat ingespeeld kan worden op lokale knelpuntberoepen. Modellen van samenwerking worden uitgetoet. In relatie met de conceptnota 'Samen tegen schooluitval' wordt de problematiek van ongekwalificeerde uitstroom en heroriëntering gezamenlijk verkend, teneinde gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen om aan deze problematiek tegemoet te komen. Daartoe wordt een overleggroep opgericht die uitgaat van de complementariteit van volwassenenonderwijs met het leerplichtonderwijs.

Een aantal voorstellen kunnen worden geconcretiseerd in 'pilotprojecten' (bv. M-decreet en DKO). Een aantal voorstellen kunnen zonder pilotprojecten worden opgezet (bv. duaal leren).

Ook de positie van het CLB ten opzichte van het samenwerkingsverband wordt uitgeklaard.

6.3 BESTUURLIJKE SAMENWERKING

Er wordt een taskforce opgericht met vertegenwoordigers uit het GO!, OVSG en POV om deze pilotprojecten te monitoren om samenwerking te stimuleren, te faciliteren, te initiëren en te ondersteunen. Dit kan onder andere door good practices uit te wisselen, experts aan te reiken, etc. Het gaat daarbij zowel om initiatieven tot samenwerking die bottom-up ontstaan en die ondersteund en gefaciliteerd worden, als om initiatieven die vanuit de taskforce thematisch gestimuleerd worden. Vanuit deze taskforce kunnen achteraf conclusies worden gedestilleerd.

Aan de overheid wordt gevraagd om middelen te voorzien, enerzijds om vorm te geven aan deze centrale ondersteuning in de vorm van een taskforce en anderzijds om de lokale implementatie op het terrein waar te maken.